

БУЛІНГ ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА СОЦІАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Глюза М.П.

Науковий керівник – доцент Старікова Г.Г.

Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, пр. Науки, 14, каф. філософії, тел. (057) 702-14-65)

E-mail: @nure.ua

Today bullying has become commonplace in teenage life. Frequently, this behavior (intimidation) is accompanied by aggression, and isn't normal. Owing to this, adolescents have low self-esteem and problems with the nervous system. Modern psychologists try to prevent bullying and understand what drives teenagers to behave in this way.

Сьогодні залякування однолітків стає звичайним явищем в шкільній практиці, яке супроводжується агресією і не завжди зрозумілою поведінкою підлітка. Залякування або булінг – це навмисна агресивна поведінка, яка систематично повторюється і пов'язана з нерівністю соціального статусу або фізичної сили. Жертвами знущань зазвичай стають чутливі, тривожні, сльозливі, фізично слабкі підлітки, у яких низька самооцінка, мало друзів, і вони вважають за краще проводити час з дорослими.

Дослідники виділяють наступні види залякування:

1. «Непрямий» – соціальна агресія.
2. «Фізичний» – агресія з фізичним насильством.
3. «Поведінковий» – переслідувач змушує жертву терпіти постійне образливе приниження почуття власної гідності; до нього входять словесна агресія: плітки, інтриги, вимагання, шантаж; можливі бойкоти жертви, різні жорсткі «розіграші». Наприклад, крадіжка зошитів з домашніми завданнями.
4. «Словесні» – приниження нецензурними словами;
5. «Кібербулінг» – жертва отримує образи по електронній пошті або в інших соціальних мережах.

Проблема знущань в підлітковому віці стає з кожним днем все більш актуальною. Одна з основних передумов насильства в освітньому просторі – неповага до особистості підлітка. Система взаємовідносин в школі є невід'ємною частиною соціального розвитку, яка визначає зміст і динаміку всіх основних особистих досягнень дитини. Цей розвиток, у свою чергу, визначає напрямок зовнішніх впливів і умов на внутрішню сутність зростаючої особистості. Ці перетворення трансформуються через емоційні переживання дитини. Модальність досвіду безпосередньо залежить від взаємовідносин підлітка як з однолітками, так і з дорослими.

У сучасному суспільстві підлітки досить часто перестають використовувати звичайні, поширені у суспільстві комунікативні прийоми, перестають відстоювати свою точку зору соціально прийнятним способом. Підліток стає більш жорстоким до однолітків, і дослідники вважають, що такі дії, як приниження, глузування, нав'язування прізвиськ – все це, з одного боку, є результатом особистого руйнування, а з іншого – стає причиною депресії і спроб самогубства у слабких, принижених однолітків. Сьогодні можна стверджувати, що деструктивна поведінка безпосередньо пов'язано з власним психологічним дистресом дитини: спеціалісти відмічають, що, як правило, лікування дітей і підлітків пов'язано з їх власним травматичним досвідом, який впливає на закріплення певних негативних рис особистості.

Насильство в школі – це форма інституційного насильства. Фізичний, розумовий, духовний, соціально організований вплив на дитину знижує її моральний, розумовий (тобто моральний, комунікативний) і життєвий статус (включаючи правовий, соціальний), завдаючи їй фізичні, розумові і духовні страждання. Підлітковий вік – найбільш уразливий період для подібних знущань. Психологи називають цей період епохою «нормальної патології». Підліткова криза часто супроводжується бунтом, негативним відношенням до правил, що пропонують дорослі люди. Агресія по відношенню до дорослого може привести до проектування агресивної поведінки на однолітка, який часто фізично слабше. Ситуація цькування можлива при наявності певних індивідуальних та особистісних особливостей. Таким чином, хулігани (правопорушники) характеризуються високою агресивністю, позитивним ставленням до будь-якого типу агресивної поведінки, задоволенням від домінування над іншими, упевненістю в собі. Агресори менш пригнічені, тривожні, самотні, ніж однолітки. Вони добре обізнані про емоційний стан оточуючих, а також володіють навичками маніпулювання іншими дітьми.

Участь у знущаннях має травмуючий вплив на особистість підлітка, що може привести до тривоги, спроб самогубства, депресії, а також до формування антисоціального профілю особистості. Однак деякі молоді люди використовують знущання як спосіб отримати соціальний статус серед однолітків. Ці підлітки можуть більш стратегічно підходити до вибору цілей і, ймовірно, стануть одними з найпопулярніших учнів у школі. Для деяких з них знущання і переслідування ефективно підвищують їх статус і вплив серед однокласників, викликаючи захоплення однолітків або знищуючи соціальних суперників. Однак в цілому знущання більш ефективно завдають шкоди жертвам, ніж допомагають агресорам.

Тому знущання і агресивна поведінка підлітків – дуже важлива проблема, яку потрібно вирішувати, тому що саме молодь – наше майбутнє, яке буде створювати і будувати нову державу.